

Lagen och förordningen
om skydd mot olyckor
sida vid sida

LSO | FSO

uppdaterad till och med SFS 2022:530

Sammanställd av Magnus Levein

2022

- ◆ I den officiella lagtexten inleds varje paragraf med paragrafnummer följt av paragraftecken (§). I detta dokument används ett annat skrivsätt. Varje paragraf är numrerad med kapitelnummer och paragrafnummer, skrivna med kolon (:) emellan.

Officiell lagtext:

2 § Med räddnings-
tjänst avses...

Detta dokument:

1:2 Med räddnings-
tjänst avses...

- ◆ Förordningstexten är ordnad utifrån lagtextens struktur. Det har fått till följd att några paragrafer i förordningen flyttats till annan plats. I sådana fall finns en liten hänvisningstext som förklarar var den sökta paragrafen återfinns.

I de fall förordningstext dubblerats, så att den förekommer på flera ställen, har dubbletten försetts med streckad marginal.

- ◆ Även om avsikten är att dokumentet ska återspegla de officiella lag- och förordningstexterna kan någon sådan garanti tyvärr inte lämnas.

Om någon felaktighet upptäcks, skriv gärna till rib@msb.se och beskriv vad som är fel.

Om den grå bakgrunden i lagtext-spalten inte syns när dokumentet skrivs ut, kan det bero på att skrivarens automatik för färgjustering inte fungerar för dokumentet.

Se efter bland utskriftsinställningarna ifall det går att välja färgkorrigerig: ingen eller motsvarande.

LAG (2003:778) OM SKYDD MOT OLYCKOR

Uppdaterad t.o.m. SFS 2020:882 (inkl. SFS 2021:1141)

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1:1 Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

1:2 Med räddningstjänst avses i lagen de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön.

Till räddningstjänst hänförs också räddningsinsatser som görs enligt 4 kap. 1-4 §§ utan att det har inträffat någon olycka eller föreligger överhängande fara för en olycka.

Staten eller en kommun skall ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

I denna lag behandlas endast sådana räddningsinsatser som avses i denna paragraf.

1:3 Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

1:3 a Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. Lag (2020:882).

1:4 Lagen gäller inte hälso- och sjukvård som avses i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Lag (2017:53).

FÖRORDNING (2003:789) OM SKYDD MOT OLYCKOR

Uppdaterad t.o.m. SFS 2022:530

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSE

1:1 Denna förordning innehåller föreskrifter som ansluter till vad som föreskrivs i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

De begrepp som används i lagen om skydd mot olyckor har samma betydelse i denna förordning.

*Fjällräddningstjänst; Flygräddningstjänst; Sjöräddningstjänst;
Efterforskning av försvunna personer i andra fall*

1:5 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska på nationell nivå främja att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Myndigheten ska också samordna kommunerna på nationell nivå och stödja dem med råd och information i deras verksamhet enligt denna lag. Lag (2020:882).

1:6 Kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för verksamhet enligt denna lag skall samordna verksamheten samt samarbeta med varandra och med andra som berörs.

1:7 Kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst skall se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns. Dessutom skall de lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor.

2 KAP. ENSKILDAS SKYLDIGHETER

Skyldighet att varna och tillkalla hjälp

2:1 Den som upptäcker eller på annat sätt får kännedom om en brand eller om en olycka som innebär fara för någons liv eller allvarlig risk för någons hälsa eller för miljön skall, om det är möjligt, varna dem som är i fara och vid behov tillkalla hjälp. Detsamma gäller den som får kännedom om att det föreligger en överhängande fara för en brand eller en sådan olycka.

Skyldigheter för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar

2:2 Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

2:3 har upphävts genom lag (2020:882).

2 KAP. ENSKILDAS SKYLDIGHETER

2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om varning enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Förordning (2008:1220).

Skriftlig redogörelse för brandskyddet

2:1 har upphävts genom förordning (2020:883).

2:2 har upphävts genom förordning (2020:883).

Skyldigheter vid farlig verksamhet

2:4 Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket.

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500) och verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lag (2015:234).

2:5 Vid utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen från en anläggning som avses i 4 § ska den som utövar verksamheten underrätta länsstyrelsen, Polismyndigheten och kommunen om utsläppet kräver särskilda åtgärder till skydd för allmänheten. Underrättelse ska också lämnas om det finns överhängande fara för ett sådant utsläpp. Lag (2014:688).

Anläggningar med farlig verksamhet

2:3 Länsstyrelsen skall, efter samråd med kommunen, besluta vilka anläggningar som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Sevesolagen

2:4 Om en olycka som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön inträffar vid en sådan anläggning som avses i 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor eller en överhängande fara för en sådan olycka föreligger, ska anläggningens ägare eller verksamhetsutövaren på anläggningen omgående informera den kommun där anläggningen är belägen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om

1. omständigheterna kring olyckan eller den befarade olyckan,
2. vilka farliga ämnen som finns i anläggningen och som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön och om några av dessa ämnen läckt ut,
3. de uppgifter som finns tillgängliga för att möjliggöra en bedömning av följderna för människor och miljö, samt
4. vilka räddningsåtgärder som har vidtagits.

Så snart det kan ske skall information också lämnas om

1. vilka sanerings- och restaureringsåtgärder som planeras för att begränsa följderna, samt
2. vilka åtgärder som planeras för att förhindra att en olycka inträffar igen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska omgående informera regeringen och andra berörda myndigheter om sådana olyckor eller befarade olyckor som avses i första stycket.

Myndigheten för samhällsskydd och bered-

skap får meddela föreskrifter om verkställigheten av första och andra stycket. Förordning (2008:1220).

Varning

2:5 För varning enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor får den som äger eller utövar verksamhet på en anläggning som avses i 2 kap. 4 § samma lag efter kommunens medgivande använda de varningsanordningar som installerats för varning av befolkningen under höjd beredskap och vid olyckor i fred. Förordning (2006:640).

2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om varning enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Förordning (2008:1220).
Denna § även införd vid 2:1 LSO.

3:6 c Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter för kommunens användning av de varningsanordningar som installerats för varning av befolkningen under höjd beredskap och vid olyckor i fred. Förordning (2008:1220).

Eldningsförbud

2:7 En länsstyrelse och en kommun får meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utomhus samt om liknande förebyggande åtgärder mot brand.

Föreskrifter som en länsstyrelse har meddelat med stöd av första stycket gäller när de har kungjorts eller vid den senare tidpunkt som anges i beslutet. I brådskande fall får föreskrifterna kungöras genom att publiceras i en ortstidning eller läsas upp i radio. Detsamma gäller i fråga om ändring eller upphävande av sådana föreskrifter. Förordning (2016:653).

3 KAP. KOMMUNENS SKYLDIGHETER

Förebyggande verksamhet

3:1 För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

Kommunerna skall ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet.

3 KAP. KOMMUNENS SKYLDIGHETER

Förebyggande verksamhet

3:2 En kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

3:3 En kommun ska ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet. I programmet ska kommunen ange

1. målen för verksamheten,
2. de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser, och

3. hur verksamheten är ordnad och hur den planeras.

Innan kommunen antar ett handlingsprogram eller beslutar om betydande förändringar i programmet ska den samråda med de myndigheter som särskilt berörs av förändringarna. Lag (2020:882).

3:4 En kommun skall i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar, som inte är inrättade för eldning uteslutande med gas, och därtill hörande rökkanaler. Detsamma skall gälla imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen.

Kommunen får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Ett sådant medgivande får endast ges om sotningen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Kommunen skall i brandförebyggande syfte även ansvara för att det som skall rengöras enligt första stycket samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Detsamma skall gälla fasta förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

3:5 Den som utför sotning eller brandskyddskontroll enligt 4 § har rätt att få tillträde till den anläggning som berörs och att få nödvändiga upplysningar och handlingar.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp

3:3 De handlingsprogram som avses i 3 kap. 3 och 8 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska innehålla uppgifter om samverkan med andra kommuner och med statliga myndigheter och enskilda.

I de handlingsprogram som avses i 3 kap. 8 § samma lag ska en kommun i förekommande fall lämna uppgift om hamnar och deras gränser i vatten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela närmare föreskrifter om vad de handlingsprogram som avses i 3 kap. 3 och 8 §§ samma lag ska innehålla och hur de ska struktureras. Förordning (2020:883).

3:4 När en kommun antar eller ändrar ett handlingsprogram ska handlingsprogrammet skickas till länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och till dem som har deltagit i samråd enligt 3 kap. 3 och 8 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Förordning (2020:883).

Sotning och brandskyddskontroll

3:1 En kommun skall meddela föreskrifter om hur ofta rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § första och andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ske.

Kommunen får besluta om brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § tredje stycket lagen om skydd mot olyckor i särskilda fall.

3:2 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om vilka objekt som från brandskyddssynpunkt omfattas av kraven på rengöring (sotning) och brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska även meddela föreskrifter om hur omfattande brandskyddskontrollen ska vara och hur ofta den ska göras. Förordning (2008:1220).

som behövs.

3:6 En kommun får föreskriva att avgift skall betalas för sotning och brandskyddskontroll enligt 4 §.

Kommunen får ge den som enligt 4 § tredje stycket utför brandskyddskontroll utan att vara tjänsteman hos kommunen befogenhet att på kommunens vägnar meddela nödvändiga förelägganden och förbud enligt 5 kap. 2 § andra stycket. Ett sådant föreläggande eller förbud får inte förenas med vite.

Räddningstjänst

3:7 En kommun skall ansvara för räddningstjänst inom kommunen, om inte annat följer av 4 kap. 1-6 §§.

Kommunerna skall ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för räddningstjänst.

3:8 En kommun ska ha ett handlingsprogram för räddningstjänst. I programmet ska kommunen ange

1. målen för verksamheten,
2. de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser, och
3. förmågan att
 - a) genomföra räddningsinsatser för varje typ av sådan olycka,
 - b) genomföra flera samtidiga räddningsinsatser,
 - c) genomföra omfattande räddningsinsatser, och
 - d) utöva ledning i räddningstjänsten.

Kommunen ska i programmet ange vilka resurser som finns för att upprätthålla förmågan. Förmågan ska redovisas för förhållandena såväl i fred som under höjd beredskap.

Innan kommunen antar ett handlingsprogram eller beslutar om betydande förändringar i programmet ska den samråda med de myndigheter som särskilt berörs av förändringarna. Lag (2020:882).

statlig räddningstjänst

Handlingsprogram och planer

3-4 §§ även införda vid 3 § LSO.

3:3 De handlingsprogram som avses i 3 kap. 3 och 8 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska innehålla uppgifter om samverkan med andra kommuner och med statliga myndigheter och enskilda.

I de handlingsprogram som avses i 3 kap. 8 § samma lag ska en kommun i förekommande fall lämna uppgift om hamnar och deras gränser i vatten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela närmare föreskrifter om vad de handlingsprogram som avses i 3 kap. 3 och 8 §§ samma lag ska innehålla och hur de ska struktureras. Förordning (2020:883).

3:4 När en kommun antar eller ändrar ett handlingsprogram ska handlingsprogrammet skickas till länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och till dem som har deltagit i samråd enligt 3 kap. 3 och 8 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Förordning (2020:883).

3:5 har upphävts genom förordning (2020:883).

3:6 Kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för

1. verksamheter som tillhör den högre kravnivån enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

Sevesolagen

2. riskanläggningar enligt förordningen (2013:319) om utvinningsavfall som inte omfattas av bestämmelserna i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

3. verksamheter med joniserande strålning på en anläggning som inte är en kärnteknisk anläggning i de fall anläggningens ägare eller verksamhetsutövaren omfattas av skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Planen ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Planen ska uppdateras och övas minst vart tredje år eller det till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till länsstyrelsen.

För verksamheter enligt första stycket 1 gäller även följande. Planen ska vara upprättad senast inom två år från det att säkerhetsrapporten enligt 10 § samma lag är färdigställd. Om en uppdaterad säkerhetsrapport har upprättats ska planen vara uppdaterad senast ett år från det att den uppdaterade säkerhetsrapporten finns tillgänglig.

När kommunen ska upprätta eller uppdatera en plan ska allmänheten ges möjlighet att lämna synpunkter på planen på lämpligt sätt och i så god tid att kommunen har möjlighet att ta hänsyn till synpunkterna. Förordning (2018:509).

3:6 a Den som driver en sådan verksamhet som avses i 6 § första stycket 1 eller 2 ska förse kommunen med de upplysningar som kommunen behöver för att upprätta planen för räddningsinsatser. Förordning (2008:723).

3:6 b Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter som behövs för verkställigheten av 6 och 6 a §§. Förordning (2008:1220).

Räddningstjänst

3:6 c Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter för kommunens användning av de varningsanordningar som installerats för varning av befolkningen under höjd beredskap och vid olyckor i fred. Förordning (2008:1220).

Denna § även införd vid 2:6.

Inledande av räddningsinsats

3:8 a Räddningschefen beslutar om huruvida en räddningsinsats ska inledas.

Om en räddningsinsats ska inledas ska räddningschefen utse en räddningsledare som leder insatsen. Lag (2020:882).

Efterföljande åtgärder

3:9 En räddningsinsats är avslutad när den som leder insatsen (räddningsledaren) fattar beslut om detta. Beslutet skall redovisas i skriftlig form. När en räddningsinsats är avslutad skall räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bevakning, restvärdeskydd, sanering och återställning.

Behövs bevakning med hänsyn till risken för nya olyckor men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs.

3:10 När en räddningsinsats är avslutad ska kommunen se till att olyckan undersöks för att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

Den som utför en sådan undersökning har rätt att få tillträde till olycksplatsen. Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs.

Efter avslutad undersökning ska kommunen skicka en undersökningsrapport till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad undersökningsrapporten ska innehålla. Lag (2020:882).

(Enligt LSO 3:16 kan detta delegeras.)

6:1 När en räddningsinsats är avslutad efter en olycka som inneburit att miljön har blivit skadad, skall räddningsledaren underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och länsstyrelsen.

Skyldigheter att rapportera vissa iakttagelser och att biträda vid utredning

3:7 Upptäcks i samband med räddningstjänst, sotning, brandskyddskontroll, tillsyn eller undersökning av en olycka enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor en brist eller ett missförhållande som kan leda till en annan olycka än brand, skall räddningsledaren eller den som utför sotning eller brandskyddskontroll, förrättar tillsyn eller undersökning av olyckor underrätta den ansvariga myndigheten om förhållandet.

3:8 En kommun ska biträda vid den utredning som Polismyndigheten eller någon annan myndighet gör med anledning av en olycka vid vilken kommunen ska ansvara för räddningstjänsten eller med anledning av ett tillbud till en sådan olycka. Förordning (2014:1223).

Sammanställning av undersökningsrapporter

3:8 a Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska sammanställa de undersökningsrapporter som kommunerna skickar till myndigheten enligt 3 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Myndigheten får meddela föreskrifter om vad undersökningsrapporterna ska innehålla och

Organisation

3:11 En kommuns uppgifter enligt denna lag skall fullgöras av en eller flera nämnder.

3:12 har upphävts genom lag (2017:745).

3:13 Uppdrag att besluta på en kommuns vägnar får inte omfatta förelägganden eller förbud vid vite eller verkställande av åtgärd på den försumliges bekostnad.

3:14 Den personal som för kommunens räkning har att utföra förebyggande verksamhet, att planera, leda, genomföra och följa upp räddningsinsatser samt utöva tillsyn skall genom utbildning och erfarenhet ha den kompetens som behövs.

3:15 Den personal som ingår i en kommuns organisation för räddningstjänst ska vara anställd i egen eller annan kommun eller i ett kommunalförbund. Kommunen får överlåta åt någon annan att vidta inledande begränsade åtgärder vid räddningsinsatser eller vidta räddningsinsatser som kräver särskild kompetens.

I organisationen för räddningstjänst kan också ett räddningsvärn ingå. Ett räddningsvärn består av personal som uttagits med tjänsteplikt.

Om en särskild enhet för insatser har organiserats vid en anläggning i kommunen, får kommunen träffa avtal med ägaren eller nyttjanderättshavaren till anläggningen om att enheten ska ingå i kommunens organisation för räddningstjänst. En sådan enhets räddningsinsatser är att anse som kommunal räddningstjänst enligt denna lag också när insatserna görs inom den egna anläggningen. Lag (2020:882).

Ledning

3:16 I en kommun ska det finnas en räddningschef. Räddningschefen ska ansvara för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad.

Räddningschefen får uppdra åt någon som är behörig att vara räddningsledare att fatta beslut som enligt denna lag ska fattas av räddningschefen eller räddningsledaren.

Om inte något annat anges i uppdraget får den som har fått ett sådant uppdrag i sin tur uppdra åt någon annan som är behörig att vara räddningsledare att fatta beslut enligt denna lag.

hur de ska skickas till myndigheten. Förordning (2020:883).

3:8 b med tillhörande rubrik (ledning av räddningstjänsten) införd vid 16 b § LSO.

Behörighet

3:9 (behörighetskrav rch/RL) införd vid 16 § LSO.

3:10 Behörig att utföra brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är den som genomgått särskild utbildning hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller hos dess föregångare.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om vilken utbildning som ska krävas för sådan behörighet. Förordning (2008:1220).

3:11 Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz finns i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen. Förordning (2016:159).

3:11 a har upphävts genom förordning (2016:159).

3:12 har upphävts genom förordning (2016:159).

3:9 Behörig att vara räddningschef eller räddningsledare i kommunal räddningstjänst är den som genomgått särskild utbildning hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller hos Statens räddningsverk.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om vilken utbildning som ska krävas för sådan behörighet. Förordning (2020:883).

Ett uppdrag enligt andra och tredje styckena får endast ges till den som är anställd i en kommun eller ett kommunalförbund. Beslut om att ge ett uppdrag ska dokumenteras skriftligt. Lag (2020:882).

3:16 a Om en räddningsinsats berör mer än en kommuns område ska räddningsledarna i de berörda kommunerna besluta vilken kommun som ska ansvara för ledning av räddningsinsatsen. Om räddningsledarna inte kan komma överens ska beslutet fattas av den eller de länsstyrelser som berörs. Lag (2020:882).

3:16 b Kommunen ska ha ett ledningssystem för räddningstjänsten, där en övergripande ledning ständigt ska upprätthållas. Om flera kommuner samverkar för att åstadkomma en övergripande ledning ska den utövas gemensamt för kommunerna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kommunens ledningssystem och om märkning av personalens arbetskläder, fordon och annan utrustning. Lag (2020:882).

4 KAP. STATENS SKYLDIGHETER

Räddningstjänst

Fjällräddningstjänst

4:1 I fjällområden skall den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ansvara för den räddningstjänst som innefattar att

1. efterforska och rädda den som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan befaras att det föreligger fara för dennes liv eller allvarlig risk för dennes hälsa,
2. rädda den som råkat ut för en olycka eller drabbats av en sjukdom och som snabbt behöver komma under vård eller få annan hjälp.

Flygräddningstjänst

4:2 Vid flyghaverier inom Sveriges sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon skall den myndighet som regeringen bestämmer ansvara för räddningstjänst. Vad som nu sagts gäller inte vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar än Väner, Vättern och Mälaren.

Myndigheten skall också ansvara för de insatser mot skador som behövs, när ett luftfartyg är nödställt eller när fara hotar lufttrafiken, samt ansvara för efterforskning av

8:2 Under höjd beredskap får länsstyrelsen föreskriva om undantag från de behörighetskrav som gäller enligt 3 kap. 9 §.

Ledning av räddningstjänsten

3:8 b Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om kommunens ledningssystem för räddningstjänst samt om märkning av personalens arbetskläder, fordon och annan utrustning. Förordning (2020:883).

4 KAP. STATENS SKYLDIGHETER

Fjällräddningstjänst

4:1 Polismyndigheten ansvarar för fjällräddningstjänst.

Polismyndigheten ska upprätta ett program för fjällräddningstjänsten. Programmet ska innehålla

1. uppgifter om vilken förmåga myndigheten har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och
2. uppgifter om samverkan med kommuner, regioner, andra statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan ska det anges vilka resurser myndigheten har och avser att skaffa sig. Förordning (2019:1048).

Flygräddningstjänst

4:2 Sjöfartsverket ansvarar för flygräddningstjänst.

Bestämmelser om svensk flygräddningstjänst utanför svenskt område finns i 10 kap. 1 § luftfartsförordningen (2010:770). Förordning (2010:782).

4:3 För flygräddningstjänsten skall det finnas en räddningscentral.

luftfartyg som saknas.

Sjöräddningstjänst

4:3 Inom Sveriges sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon skall den myndighet som regeringen bestämmer ansvara för efterforskning och räddning av människor som är eller kan befaras vara i sjönöd och för sjuktransporter från fartyg. Vad som nu sagts gäller inte vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar än Vänern, Vättern och Mälaren.

4:4 Sjöfartsverket ska upprätta ett program för flygräddningstjänsten. Programmet ska innehålla

1. uppgifter om vilken förmåga verket har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och

2. uppgifter om samverkan med kommuner, statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan ska det anges vilka resurser verket har och avser att skaffa sig. Förordning (2008:1220).

4:5 När flygräddningstjänsten inom svenskt område avser luftfartyg eller personer från en annan stat, skall luftfartyg och personal från den staten tillåtas att delta i skälig omfattning och medföra önskad utrustning. Rätten att delta är begränsad till de områden där det efterspanade eller förolyckade luftfartyget eller någon ombordvarande kan antas befinna sig.

4:6 Vid flygräddningstjänst inom ett sådant restriktionsområde som avses i bilaga 1 i förordningen (2005:801) om restriktioner för luftfart inom vissa områden eller i 1 kap. 4 § första stycket luftfartsförordningen (2010:770) får andra än militära luftfartyg medverka bara med Försvarens tillstånd och på de villkor som Försvaret bestämmer. Förordning (2010:782).

4:7 Om ett luftfartyg som är registrerat i en annan stat har förolyckats inom svenskt område, ska Sjöfartsverket omedelbart underrätta det konsulat för den staten som är närmast olycksplatsen. Om det inte finns något konsulat i Sverige, ska statens beskickning underrättas.

Om luftfartyget är registrerat hos en internationell organisation, ska underrättelsen lämnas till organisationen. Förordning (2008:1220).

Sjöräddningstjänst

4:8 Sjöfartsverket ansvarar för sjöräddningstjänst.

I de delar av havet utanför Sveriges sjöterritorium, där räddningstjänsten enligt internationella överenskommelser ankommer på svenska myndigheter, skall Sjöfartsverket ansvara för räddningsinsatser som avses i 4 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

4:9 För sjöräddningstjänsten skall det finnas en räddningscentral.

Efterforskning av försvunna personer i andra fall

4:4 I andra fall än som avses i 1-3 §§ skall den eller de myndigheter som regeringen bestämmer efterforska personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan befaras att det föreligger fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa.

Miljöräddningstjänst till sjöss

4:5 Inom Sveriges sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon skall den myndighet som regeringen bestämmer ansvara för räddningstjänst, när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. Vad som nu sagts gäller inte vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar än Väneren, Vättern och Mälaren.

4:10 Sjöfartsverket ska upprätta ett program för sjöräddningstjänsten. Programmet ska innehålla

1. uppgifter om vilken förmåga verket har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och

2. uppgifter om samverkan med kommuner, regioner, statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan ska det anges vilka resurser verket har och avser att skaffa sig. Förordning (2019:1048).

Efterforskning av försvunna personer i andra fall

4:11 Polismyndigheten ansvarar för efterforskning av försvunna personer i fall som avses i 4 kap. 4 § *lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

Polismyndigheten ska upprätta ett program för efterforskningen. Programmet ska innehålla

1. uppgifter om vilken förmåga myndigheten har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och

2. uppgifter om samverkan med kommuner, andra statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan ska det anges vilka resurser myndigheten har och avser att skaffa sig. Förordning (2014:1223).

Miljöräddningstjänst till sjöss

4:12 Kustbevakningen ansvarar för miljöräddningstjänst till sjöss.

I de delar av havet utanför Sveriges sjöterritorium och Sveriges ekonomiska zon, där räddningstjänsten enligt internationella överenskommelser ankommer på svenska myndigheter, skall Kustbevakningen ansvara för räddningsinsatser som avses i 4 kap. 5 § *lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

4:13 För miljöräddningstjänsten till sjöss skall det finnas en eller flera ledningscentraler.

4:14 Kustbevakningen skall upprätta ett program för miljöräddningstjänsten till sjöss. Programmet skall innehålla

1. uppgifter om vilken förmåga myndigheten har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och

2. uppgifter om samverkan med kommuner, statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan skall anges vilka resurser myndigheten har och avser att skaffa sig.

Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen

4:6 Vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning i sådan omfattning att särskilda åtgärder krävs för att skydda allmänheten eller då överhängande fara för ett sådant utsläpp föreligger skall den myndighet som regeringen bestämmer ansvara för räddningstjänst.

I 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns bestämmelser om skyldighet för innehavare av kärnteknisk anläggning att vidta de åtgärder som behövs för att upprätthålla säkerheten vid anläggningen.

Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen och sanering

Ansvar för räddningstjänst

15-16 §§ även införda vid 8 § LSO.

4:15 Länsstyrelsen ansvarar för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och för sanering efter sådana utsläpp som avses i 4 kap. 8 § första stycket samma lag.

4:16 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får efter att ha hört Strålsäkerhetsmyndigheten meddela ytterligare föreskrifter om räddningstjänsten enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

För saneringen enligt 4 kap. 8 § lagen om skydd mot olyckor får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap meddela ytterligare föreskrifter efter att ha hört Strålsäkerhetsmyndigheten och andra berörda myndigheter och organisationer. Förordning (2008:1220).

Information till allmänheten om radiologiska nödsituationer

4:17 Med radiologisk nödsituation avses vid tillämpning av 18–20 §§ en plötsligt inträffad händelse som

1. inbegriper en strålkälla,
2. har medfört eller kan befaras medföra skada, och
3. kräver omedelbara åtgärder.

Förordning (2020:317).

4:18 En länsstyrelse ska säkerställa att den befolkning som sannolikt kommer att beröras i händelse av en radiologisk nödsituation ges information om de hälsoskyddsåtgärder som ska vidtas och de regler som gäller i en sådan situation.

Länsstyrelsen ska vidare, i fall som avses i 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, säkerställa att den befolkning som faktiskt berörs i händelse av en radiologisk nödsituation omedelbart underrättas om fakta om olyckan, de regler som gäller för befolkningen och de hälsoskyddsåtgärder som ska vidtas.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om vad denna information ska innehålla. Förordning (2020:317).

4:19 En länsstyrelse ska säkerställa att den som inte är sysselsatt i en tillståndspliktig verksamhet enligt strålskyddslagen (2018:396), men

som kan komma att delta i räddningsaktioner i händelse av en radiologisk nödsituation, ges lämplig och regelbundet uppdaterad information om de hälsorisker som deras deltagande kan komma att innebära och om de försiktighetsåtgärder som ska vidtas vid ett sådant tillfälle.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om vad denna information ska innehålla. Förordning (2018:509).

4:20 Om det krävs räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst till följd av sådana allvarliga olyckor som avser utsläpp av radioaktiva ämnen och som innebär en radiologisk nödsituation, ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bistå kommunen med uppgifter om hur allmänheten ska informeras. Förordning (2018:509).

Program för räddningstjänsten

4:21 En länsstyrelse ska, efter att ha låtit berörda myndigheter, kommuner och regioner yttra sig och i samverkan med länsstyrelser i närliggande län, upprätta ett program för räddningstjänsten enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och saneringen enligt 4 kap. 8 § samma lag. Programmet ska behandla

1. organisation och ledning,
2. samband,
3. strålningsmätning,
4. information och varning till allmänheten,
5. personella och materiella resurser i länet,
6. skyddsåtgärder
7. saneringsmetoder, och
8. andra frågor av betydelse för beredskapen.

Programmet ska utgå från en analys av riskerna vid en olyckshändelse med hänsyn till de lokala förutsättningarna. Förordning (2020:317).

4:21 a Programmen ska

1. för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp innehålla uppgifter om
 - a) en inre beredskapszon, ca 5 kilometer från anläggningen,
 - b) en yttre beredskapszon, ca 25 kilometer från anläggningen, och
2. för kärnbränslefabriken i Västerås innehålla uppgifter om en beredskapszon, ca 700 meter från anläggningen.

Kraven på innehåll i programmen enligt första stycket gäller endast länsstyrelser som berörs av beredskapszoner. Förordning (2020:317).

4:21 b Programmen ska

1. för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp innehålla uppgifter om en planeringszon, ca 100 kilometer från anläggningen, och

2. för centrala mellanlagret för använt kärnbränsle i Simpevarp innehålla uppgifter om en planeringszon, ca 2 kilometer från anläggningen.

Kraven på innehåll i programmen enligt första stycket gäller endast länsstyrelser som berörs av planeringszoner. Förordning (2020:317).

4:21 c Beredskapszonernas och planeringszonernas exakta utformning fastställs av den länsstyrelse där de kärntekniska anläggningarna är belägna efter att länsstyrelsen hämtat in synpunkter från andra berörda länsstyrelser, Strålsäkerhetsmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Förordning (2020:317).

4:21 d Länsstyrelsen ska regelbundet och på lämpligt sätt informera de som bor inom en beredskapszon om innehållet i programmet.

Förordning (2020:317).

Ledning

4:22 Till räddningsledare i räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning får endast den utses som har behörighet att vara räddningsledare i kommunal räddningstjänst och som har erfarenhet av att leda stora räddningsinsatser, eller den som har motsvarande kvalifikationer.

4:23 har upphävts genom förordning (2020:317).

Beredskapszoner och planeringszoner

4:24 Länsstyrelsen ska vidta förberedelser så att befolkningen inom beredskapszonerna kan varnas skyndsamt vid utsläpp av radioaktiva ämnen från den kärntekniska anläggningen eller vid överhängande fara för ett sådant utsläpp.

Förordning (2020:317).

4:25 Länsstyrelsen ska förbereda för inomhusvistelse för allmänheten inom beredskapszonerna.

Länsstyrelsen ska även förbereda för utrymning av allmänheten inom beredskapszonerna för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp. Utrymning av den inre beredskapszonen ska kunna prioriteras framför utrymning av den yttre beredskapszonen. Förordning (2020:317).

4:26 Länsstyrelsen ska förbereda för strålningsmätningar och utrymning av allmänheten baserad på strålningsmätningar inom planeringszonerna.

Länsstyrelsen ska även förbereda för inomhusvistelse för allmänheten inom planeringszonerna för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp. Förordning (2020:317).

4:27 Inom beredskapszonerna för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp ska

1. jodtabletter delas ut till allmänheten i förhand, och

2. en kompletterande utdelning av jodtabletter förberedas.

Inom planeringszonerna för kärnkraftverken i Forsmark, Ringhals och Simpevarp ska en begränsad extrautdelning av jodtabletter till allmänheten förberedas. Förordning (2020:317).

4:28 En kommun inom en beredskapszon ska bistå länsstyrelsen i arbetet med beredskapsplanering.

En kommun inom en planeringszon ska bistå länsstyrelsen i arbetet med strålningsmätning och rapportering av mätresultat genom att ställa personal och nödvändig egendom till förfogande. Förordning (2020:317).

Personalberedskap

4:29 Länsstyrelserna i Uppsala, Kalmar, Hallands, Skåne och Västerbottens län ska bistå andra länsstyrelser i fråga om räddningstjänst enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelserna ska organisera sin personalberedskap för sådant bistånd.

Programmen som upprättas av dessa länsstyrelser enligt 21 § ska även behandla sådant bistånd. Förordning (2020:317).

Rådgivning

4:30 Strålsäkerhetsmyndigheten ska ge råd om strålningsmätningar samt samordna och bistå med strålskyddsbedömningar vid räddningstjänst enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Strålsäkerhetsmyndigheten ska även bistå med strålskyddsbedömningar vid analysen av risker som programmen enligt 21 § andra stycket ska utgå från. Förordning (2020:317).

Efterföljande åtgärder

4:7 En räddningsinsats är avslutad när den som leder insatsen (räddningsledaren) fattar beslut om detta. Beslutet skall redovisas i skriftlig form. När en räddningsinsats är avslutad skall räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som berörts av räddningsinsatsen om behovet av bevakning, restvärdeskydd, sanering och återställning.

Behövs bevakning med hänsyn till risken för nya olyckor men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs.

4:8 Den myndighet som regeringen bestämmer skall ansvara för saneringen efter utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning.

För sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen i andra fall än som sägs i första stycket skall den statliga myndighet ansvara som regeringen föreskriver eller i särskilda fall beslutar.

Med sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen avses sådana åtgärder som staten skall vidta för att göra det möjligt att åter använda mark, vatten, anläggningar och annan egendom som förorenats genom utsläpp av radioaktiva ämnen. Staten är skyldig att vidta sådana åtgärder endast i den utsträckning detta är motiverat med hänsyn till följderna av utsläppet, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Samordning och övertagande av ansvaret för räddningstjänsten i vissa fall

Samordning

4:31 Om en statlig myndighet har lämpliga resurser för att delta i räddningsinsatser, är myndigheten skyldig att medverka i planläggningen av räddningstjänsten och vid övningar i räddningstjänsten.

4:32 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om samordning av räddningstjänsten och saneringen efter utsläpp av radioaktiva ämnen. Förordning (2008:1220).

6:1 När en räddningsinsats är avslutad efter en olycka som inneburit att miljön har blivit skadad, skall räddningsledaren underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och länsstyrelsen.

4:15 Länsstyrelsen ansvarar för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och för sanering efter sådana utsläpp som avses i 4 kap. 8 § första stycket samma lag.

4:16 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får efter att ha hört Strålsäkerhetsmyndigheten meddela ytterligare föreskrifter om räddningstjänsten enligt 4 kap. 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

För saneringen enligt 4 kap. 8 § lagen om skydd mot olyckor får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap meddela ytterligare föreskrifter efter att ha hört Strålsäkerhetsmyndigheten och andra berörda myndigheter och organisationer. Förordning (2008:1220).

Ledning

4:9 Räddningsledaren utses av den myndighet som ansvarar för räddningstjänsten.

4:10 Regeringen får föreskriva eller i särskilda fall besluta att en länsstyrelse eller en annan statlig myndighet får ta över ansvaret för räddningstjänsten i en eller flera kommuner som berörs av en räddningsinsats, om insatsen är särskilt omfattande eller det finns andra synnerliga skäl. Om en myndighet har tagit över ansvaret utses räddningsledaren av myndigheten.

I fråga om sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning får regeringen föreskriva eller i särskilda fall besluta att en länsstyrelse ska ta över ansvaret för saneringen inom flera län eller att någon annan statlig myndighet ska ta över ansvaret inom ett eller flera län. Lag (2020:882).

Övertagande av ansvaret för räddningstjänsten i vissa fall

4:33 En länsstyrelse som är civilområdesansvarig enligt 7 a § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion får ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst enligt 4 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor inom sitt civilområde. Om en räddningsinsats även innefattar statlig räddningstjänst ska den övertagande länsstyrelsen ansvara för att räddningsinsatserna samordnas.

Om flera civilområden berörs av en räddningsinsats, får berörda civilområdesansvariga länsstyrelser komma överens om vilken av länsstyrelserna som ska ta över ansvaret för räddningstjänsten i kommunerna. Om en räddningsinsats även innefattar statlig räddningstjänst, ska de berörda civilområdesansvariga länsstyrelserna komma överens om vilken länsstyrelse som ska ansvara för att räddningsinsatserna samordnas. Förordning (2022:530).

4:34 En länsstyrelse ska efter att ha hört kommunerna i länet och berörda myndigheter upprätta de planer som länsstyrelsen behöver för att kunna utöva sitt ansvar enligt 33 §.

Länsstyrelsen ska informera allmänheten om innehållet i planerna.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om innehållet i planerna. Förordning (2008:1220).

Information till Europeiska unionens kommission

4:35 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska informera Europeiska unionens kommission enligt artikel 18 och 21 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olycksfall där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, i den ursprungliga lydelsen. Förordning (2015:239).

5 KAP. TILLSYN

5:1 Kommunen ska ha tillsyn över att enskilda följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur tillsynen ska planeras och utföras. Lag (2020:882).

5:1 a Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ha tillsyn över att kommunerna följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Länsstyrelserna ska på begäran lämna information om lokala och regionala förhållanden. Lag (2020:882).

5:1 b Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha tillsyn över statlig räddningstjänst. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska i andra fall ha tillsyn över att statliga myndigheter följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Lag (2020:882).

5:2 Kommunen har rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och andra anläggningar för tillsyn. Kommunen har också rätt att få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Kommunen får meddela de förelägganden som behövs i enskilda fall för att denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Om någon inte vidtar en åtgärd som denne är skyldig att vidta enligt kommunens föreläggande, får kommunen vidta åtgärden på dennes bekostnad. Lag (2020:882).

5:2 a Statliga tillsynsmyndigheter har rätt att av den som tillsynen avser få de upplysningar och

5 KAP. TILLSYN

5:2 a Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Förordning (2020:883).

5:1 I fråga om den statliga räddningstjänsten utövas den centrala tillsynen över efterlevnaden av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen av

1. Polismyndigheten när det gäller fjällräddningstjänsten och efterforskning av försvunna personer i fall som avses i 4 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor,

2. Transportstyrelsen när det gäller flygräddningstjänsten och sjöräddningstjänsten,

3. Kustbevakningen när det gäller miljöräddningstjänsten till sjöss.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utövar tillsynen över frågor som rör samordningen mellan den statliga räddningstjänstens olika grenar. Förordning (2014:1223).

5:2 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska utöva tillsynen över efterlevnaden av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och med stöd av lagen meddela föreskrifter i frågor som rör planläggningen av räddningstjänsten vid utsläpp av radioaktiva ämnen enligt 4 kap. 6 § lagen om skydd mot olyckor samt planläggningen av saneringen enligt 4 kap. 8 § samma lag. Förordning (2008:1220).

5:2 a (föreskriftsrätt tillsyn) införd vid 1 § LSO.

handlingar som behövs för tillsynen.

Om en kommun inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap förelägga kommunen att åtgärda bristerna. Lag (2020:882).

5:3 Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för tillsynen.

5:4 Kommunen får föreskriva att en avgift ska betalas för tillsyn som föranletts av bestämmelserna i 2 kap. 2 §. Lag (2020:882).

6 KAP. SÄRSKILDA SKYLDIGHETER FÖR ENSKILDA, KOMMUNER OCH STATLIGA MYNDIGHETER

Tjänsteplikt

6:1 När det behövs, är var och en som under kalenderåret fyller lägst arton och högst sextiofem år skyldig att medverka i räddningstjänst, i den mån hans eller hennes kunskaper, hälsa och kroppskafter tillåter det.

Tjänsteplikten fullgörs på anmodan av räddningsledaren.

Bland dem som är tjänstepliktiga enligt första stycket och som är bosatta i kommunen får en nämnd som avses i 3 kap. 11 § ta ut lämpliga personer för att ingå i kommunens räddningsvärn. I första hand skall frivilliga tas ut. Den som tagits ut är skyldig att delta i övning med räddningsvärdet under högst tjugo timmar årligen.

Ingrepp i annans rätt

6:2 Om fara för liv, hälsa eller egendom eller för skada i miljön inte lämpligen kan hindras på något annat sätt, får räddningsledaren vid en räddningsinsats bereda sig och medverkande personal tillträde till annans fastighet, avspärra eller utrymma områden, använda, föra bort eller förstöra egendom samt göra andra ingrepp i annans rätt, i den mån ingreppet är försvarligt med hänsyn till farans beskaffenhet, den skada

6 KAP. SÄRSKILDA SKYLDIGHETER FÖR KOMMUNER OCH STATLIGA MYNDIGHETER

6:1 När en räddningsinsats är avslutad efter en olycka som inneburit att miljön har blivit skadad, skall räddningsledaren underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och länsstyrelsen.

Denna § även införd vid 3:9 och 4:7 LSO.

som vållas genom ingreppet och omständigheterna i övrigt. Sådana ingrepp får också göras av en nämnd som avses i 3 kap. 11 § eller, i fråga om statlig räddningstjänst, av den myndighet som ansvarar för räddningstjänsten. Om länsstyrelsen eller annan statlig myndighet i enlighet med vad som sägs i 4 kap. 10 § första stycket har tagit över ansvaret för den kommunala räddningstjänsten, får ingrepp göras av den myndigheten i stället för av den kommunala nämnden.

Vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen får, under de förutsättningar som anges i första stycket eller om det är nödvändigt för att göra det möjligt att åter använda den förorenade egendomen, den myndighet som ansvarar för saneringen göra sådana ingrepp i annans rätt som anges i första stycket.

Förbud eller föreläggande som avses i 7 kap. 5 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg får meddelas med stöd av denna paragraf bara om Transportstyrelsens beslut inte kan avvaktas. Lag (2009:1361).

6:3 Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs vid ingrepp enligt 2 §.

6:4 Den som med stöd av 2 § har beslutat om avspärrning eller utrymning, skall i skäligen omfattning hjälpa till med att ordna uppehälle för dem som till följd av åtgärden är i behov av det.

6:5 Anordning som varaktigt behövs för räddningstjänsten får placeras på annans mark eller byggnad, om det inte medför inverkan av någon betydelse på markens eller byggnadens användningssätt.

Beslut om åtgärd enligt första stycket meddelas av en nämnd som avses i 3 kap. 11 § eller, i fråga om statlig räddningstjänst, av den myndighet som ansvarar för räddningstjänsten.

Redovisning av beslut om tjänsteplikt och om ingrepp i annans rätt

6:6 Den som med stöd av 1 eller 2 § har beslutat om tjänsteplikt eller ingrepp i annans rätt skall redovisa beslutet i skriftlig form. Av beslutet skall framgå när och av vem det har fattats samt skälen för beslutet och vem det avser.

Skyldighet att medverka i räddningstjänst eller sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen

6:7 En statlig myndighet eller en kommun är skyldig att med personal och egendom delta i en räddningsinsats på anmodan av räddningsledaren och vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen på anmodan av den myndighet som ansvarar för saneringen. En sådan skyldighet föreligger dock endast om myndigheten eller kommunen har lämpliga resurser och ett deltagande inte allvarligt hindrar dess vanliga verksamhet.

6:8 Statliga myndigheter, kommuner och enskilda skall på begäran av en myndighet som ansvarar för räddningstjänst eller sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen lämna upplysningar om personal och egendom som kan användas i räddningstjänsten eller vid saneringen.

6:8 a Om det vid omfattande kommunala räddningsinsatser finns ett konkurrerande behov av förstärkningsresurser får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, på begäran av en eller flera räddningschefer, prioritera och fördela tillgängliga resurser.

Myndigheten får begära att statliga myndigheter och kommuner ska lämna upplysningar om vilka resurser de har tillgängliga och att de ska delta i räddningsinsatsen med dessa. En statlig myndighet eller en kommun är skyldig att delta endast om det inte allvarligt hindrar myndighetens eller kommunens vanliga verksamhet. Lag (2020:882).

6:9 Kommunerna är skyldiga att delta i planeringen av räddningstjänsten vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärntekniska anläggningar och att medverka vid övningar i sådan räddningstjänst.

Kommunerna är även skyldiga att medverka i planering och övningar för sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärntekniska anläggningar.

Alarmering

6:10 Kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst ska se till att det finns anordningar för alarmering av räddningsorganen.

När ett räddningsorgan gör en räddnings-

insats ska Polismyndigheten underrättas om insatsen.

Om effekterna av en olycka kan kräva särskilda åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige, ska det räddningsorgan som gör räddningsinsatsen omedelbart underrätta berörd myndighet i det andra landet. Lag (2014:688).

7 KAP. BESTÄMMELSER OM ERSÄTTNING

Ersättning till kommun

7:1 Om en kommun har medverkat i en annan kommuns räddningstjänst, har kommunen rätt till skälig ersättning av den andra kommunen.

Om en kommun har medverkat i statlig räddningstjänst eller vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen eller vid övningar i sådan räddningstjänst eller sådan sanering, har kommunen rätt till skälig ersättning av staten.

7:2 När utflöde i vatten av olja eller andra skadliga ämnen föranleder insatser i kommunal räddningstjänst, har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av räddningstjänstkostnaderna som överstiger ett av regeringen fastställt belopp, om utflödet har skett utanför Sveriges sjöterritorium eller inom den del av sjöterritoriet där räddningsinsatser skall göras enligt 4 kap. 5 § eller inom Göta älv, Trollhätte kanal eller Södertälje kanal.

Om en kommun haft kostnader för sanering med anledning av sådant utflöde som avses i första stycket, har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av saneringskostnaderna som överstiger ett av regeringen fastställt belopp.

7:3 Om en räddningsinsats i kommunal räddningstjänst har medfört betydande kostnader, har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av kostnaderna som överstiger en självrisk. En förutsättning för rätt till ersättning är att kostnaderna är direkt hänförliga till räddningsinsatsen. Självrisken beräknas enligt grunder som regeringen fastställer.

Ersättning till enskilda

7:4 Den som på grund av tjänsteplikt eller frivilligt med räddningsledarens samtycke har medverkat i räddningstjänst enligt denna lag

7 KAP. BESTÄMMELSER OM ERSÄTTNING

Ersättning till kommun

7:1 Ersättning enligt 7 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor lämnas för den del av kostnaden som överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för det år då kostnaden uppstod. Förordning (2010:1724).

7:2 Självrisken enligt 7 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor utgörs av ett belopp som motsvarar 0,02 procent av det sammanlagda skatteunderlag som står till kommunens förfogande året före det år då kostnaderna uppkommit.

7:3 Frågor om ersättning enligt 7 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor prövas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Förordning (2008:1220).

Ersättning till enskilda

7:4 Ersättning enligt 7 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor lämnas enligt följande. Ersättning för arbete och tidsspillan lämnas

eller i övning i sådan tjänst har rätt till skälig ersättning för kostnader för resa och uppehälle samt för arbete och tidsspillan enligt bestämmelser som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Rätten till ersättning omfattar också skada på kläder och andra personliga tillhörigheter.

Första stycket gäller inte den som har fått ersättning av någon annan eller på grund av tjänst eller annars genom avtal har rätt till ersättning för medverkan i räddningstjänst.

7:5 I 43, 87 och 88 kap. socialförsäkringsbalken och i lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. finns bestämmelser om ersättning vid personskada till den som har medverkat i räddningstjänst enligt denna lag eller i övning i sådan tjänst. Lag (2010:1289).

7:6 Om utrustning för räddningstjänst eller sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen har tillhandahållits frivilligt eller tagits i anspråk med stöd av 6 kap. 2 §, har ägaren eller nyttjanderättshavaren rätt till ersättning för skada på eller försämring av egendomen, förlorad avkastning eller nytta av egendomen och kostnad med anledning av att egendomen har tillhandahållits.

Första stycket gäller inte den som har fått ersättning av någon annan eller som på grund av tjänst eller annars genom avtal har rätt till ersättning för att tillhandahålla egendom för räddningstjänst eller för sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen. Det gäller inte heller den som har tillhandahållit egendom för räddningstjänst, om räddningsinsatsen har avsett att hindra eller begränsa skada på dennes egendom eller har föranletts av olycka i dennes verksamhet.

7:7 Om egendom tas i anspråk genom en åtgärd enligt 6 kap. 5 §, är ägaren eller nyttjanderättshavaren berättigad till ersättning för förlorad avkastning eller nytta.

7:8 Frågor om ersättning enligt 4, 6 och 7 §§ prövas i fråga om kommunal räddningstjänst eller övning i sådan tjänst av en kommunal nämnd som avses i 3 kap. 11 § och som ansvarar för räddningstjänsten eller, i fråga om statlig räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen, av den myndighet som ansvarar för räddningstjänsten eller saneringen.

Ersättningen skall betalas av kommunen

enligt de grunder som senast har avtalats i fråga om motsvarande ersättning för sådan personal inom kommunens räddningstjänstverksamhet som inte är anställd på heltid.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om ersättning för resa och uppehälle.

Färd till eller från platsen för ett arbete som avses i 7 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor räknas som medverkan i räddningstjänsten eller övning med den kommunala organisationen för räddningstjänst, om färden har föranletts av arbetet och stått i nära samband med detta.

Förordning (2008:1220).

Ingrepp i annans rätt

Varaktig placering av anordning på annans mark eller byggnad

eller, i fråga om statlig räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen, av staten.

8 KAP. RÄDDNINGSTJÄNST UNDER HÖJD BEREDSKAP

8:1 När den totalförsvarspliktiga personal som är inskriven för civilplikt vid en kommunal organisation för räddningstjänst inkallats för tjänstgöring enligt 4 kap. 7 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt ingår även denna personal i kommunens organisation för räddningstjänst.

8:2 I syfte att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig skall kommunens organisation för räddningstjänst under höjd beredskap, utöver vad som i övrigt framgår av denna lag, ansvara för

1. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
2. indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,
3. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningskydd.

Vad som gäller vid kommunal räddningstjänst skall gälla även när personalen inom kommunens organisation för räddningstjänst utför uppgifter enligt första och andra styckena.

8:3 Är Sverige i krig eller krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen meddela sådana föreskrifter som avviker från denna lag om det är av betydelse för totalförsvaret eller om det behövs för räddningstjänsten eller för att sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen skall kunna genomföras.

8:4 Under höjd beredskap får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Om personal har tagits i anspråk enligt första stycket, har kommunen rätt till ersättning

8 KAP. RÄDDNINGSTJÄNST UNDER HÖJD BEREDSKAP

8:1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får besluta om medverkan vid övningar enligt 10 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 8 kap. 2 § samma lag. Förordning (2008:1220).

Denna § även införd vid 10:2 LSO.

8:2 Under höjd beredskap får länsstyrelsen föreskriva om undantag från de behörighetskrav som gäller enligt 3 kap. 9 §.

Denna § även införd vid 3:9.

8:3 En länsstyrelse har rätt att inom länet besluta om användning av personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst för uppgifter som inte berör den kommunen enligt 8 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor för omfördelning mellan kommunerna i länet.

En länsstyrelse som är civilområdesansvarig

av staten för skäligen kostnader.

enligt 7 a § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion har rätt att besluta om sådan omfördelning av personal som avses i första stycket om åtgärden gäller personal i olika län inom civilområdet. Förordning (2022:530).

8:4 Ersättningen till en kommun enligt 8 kap. 4 § andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor bestäms av den länsstyrelse som beslutat om åtgärden och betalas ut av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Förordning (2022:530).

9 KAP. UTLÄNSKT BISTÅND

9 KAP. har upphävts genom förordning (2005:743).

9:1 Regeringen, en kommun eller en statlig myndighet som ansvarar för räddningstjänst får i den utsträckning som följer av överenskommelser som Sverige ingått med Danmark, Finland, Island eller Norge begära bistånd från eller lämna bistånd till utländska myndigheter vid räddningsinsatser.

I andra fall får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer begära eller lämna internationellt bistånd vid räddningsinsatser enligt internationella överenskommelser som Sverige ingått.

9:2 Om en utländsk fysisk eller juridisk person som saknar hemvist här i landet medverkar i en räddningsinsats i Sverige på begäran av regeringen, en kommun eller en statlig myndighet enligt 1 § skall staten i stället för den utländska personen ersätta skada som uppkommer i samband med räddningsinsatsen för vilken den utländska personen annars skulle ha varit skadeståndsskyldig enligt svensk lag.

Staten skall även ersätta en utländsk fysisk eller juridisk person som saknar hemvist i Sverige och som handlar för biståndsgivarens räkning för personskada och skada på utrustning eller materiel som används vid biståndsgivningen, om skadan uppkommit i Sverige i samband med räddningsinsatsen.

9:3 Staten får kräva tillbaka ersättning som betalats enligt 2 § första stycket av den som vållat skadan uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. För den som är att anse som arbetstagare ska dock ansvaret vara begränsat på det sätt som sägs i 4 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207).

Särskilda bestämmelser om rätt till återkrav för ersättning som har betalats för radiologisk skada finns i lagen (2010:950) om ansvar och

ersättning vid radiologiska olyckor.

Om utländskt bistånd har begärts av en kommun, får staten av denna kräva tillbaka vad staten har betalat enligt 2 § eller enligt åtagande i internationella överenskommelser om sådant bistånd i den mån kostnaden tillsammans med kommunens egna kostnader för räddningsinsatsen inte överstiger självriskan enligt 7 kap. 3 §. Lag (2010:1908).

9:4 Biståndspersonal från Danmark, Finland, Island eller Norge tjänstgör i samband med en räddningsinsats i Sverige i enlighet med de tjänstgöringsbestämmelser som gäller i det egna landet. Även fordon, räddningsmateriel och annan utrustning från något av de nämnda länderna får utan särskilt tillstånd användas i samband med räddningsinsatser i enlighet med de bestämmelser som gäller i det egna landet.

Bestämmelser om immunitet och privilegier i vissa fall i samband med utländskt bistånd vid räddningsinsatser i enlighet med internationella överenskommelser finns i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

10 KAP. BEMYNDIGANDEN, ANSVAR OCH ÖVERKLAGANDE

Bemyndiganden

10:1 Regeringen får i de avseenden som behandlas i denna lag meddela ytterligare föreskrifter som rör skydd för liv och hälsa, miljö samt utbildning.

Regeringen får vidare meddela föreskrifter om förbud mot eldning utomhus och liknande förebyggande åtgärder mot brand.

Regeringen får överlåta åt en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela föreskrifter enligt första och andra styckena.

10:2 Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att fysiska eller juridiska personer skall medverka vid övningar av betydelse för den räddningstjänst som skall bedrivas under höjd beredskap. Lag (2006:547).

Ansvar

10:3 Till böter skall den dömas som

1. uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot förbud mot eldning utomhus som har meddelats med stöd av 1 § andra stycket,
2. uppsåtligt eller av oaktsamhet inte full-

8:1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får besluta om medverkan vid övningar enligt 10 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 8 kap. 2 § samma lag. Förordning (2008:1220).

gör sin skyldighet att ge upplysningar eller lämna ut handlingar enligt 3 kap. 5 §, 5 kap. 2 § eller 6 kap. 8 §,

3. uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift om förhållande av betydelse vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som följer av 3 kap. 5 §, 5 kap. 2 § eller 6 kap. 8 §,

4. uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör vad som åligger honom eller henne enligt 2 kap. 1 eller 5 §,

5. uppsåtligen eller av oaktsamhet, utan att ha giltigt skäl, låter bli att fullgöra den tjänsteplikt som han eller hon är skyldig att fullgöra enligt 6 kap. 1 §,

6. uppsåtligen hindrar eller försöker hindra en åtgärd som beslutats enligt 6 kap. 2 § eller annars utan giltig ursäkt åsidosätter en sådan åtgärd.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar. Till ansvar enligt denna lag skall inte heller dömas, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud skall inte dömas till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande

10:4 Ett beslut om fullgörande av tjänsteplikt enligt 6 kap. 1 § eller om ingrepp i annans rätt enligt 6 kap. 2 § gäller även om det överklagas.

Om det finns särskilda skäl, får en tillsynsmyndighet bestämma att dess beslut skall gälla även om det överklagas.

10:5 Ett beslut av en räddningsledare eller av den som har fått i uppdrag att fatta beslut enligt 3 kap. 16 § om fullgörande av tjänsteplikt enligt 6 kap. 1 § eller om ingrepp i annans rätt enligt 6 kap. 2 § får överklagas till länsstyrelsen. I övrigt får räddningschefens eller räddningsledarens beslut enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen inte överklagas. Detsamma gäller övriga beslut av den som fått i uppdrag att fatta beslut enligt 3 kap. 16 §.

Ett beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får, om det har fattats av en kommunal nämnd eller av någon som handlat på en kommuns vägnar, överklagas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Lag (2020:882).

sotning; tillsyn; personal/egendom som kan användas vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen

sotning; tillsyn; personal/egendom som kan användas vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen

varna och tillkalla hjälp vid olycka; åtgärder vid utsläpp från 2:4-anläggning

Tjänsteplikt

Ingrepp i annans rätt

beslut på räddningschefens delegation

beslut på räddningschefens delegation

10:6 En statlig tillsynsmyndighets beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller en statlig myndighets beslut enligt 6 kap. 2 och 5 §§ eller 7 kap. Beslut av en statlig myndighet enligt 7 kap. 1 § får dock inte överklagas.

Om en kommun överklagar ett beslut enligt 5 kap. 2 a § eller 7 kap. 2 eller 3 §, ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap vara kommunens motpart sedan handlingarna i ärendet har överlämnats till domstolen. Lag (2020:882).

10:7 Beslut enligt 8 kap. 4 § får inte överklagas.

10:8 Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut enligt denna lag.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 då räddningstjänstlagen (1986:1102) skall upphöra att gälla. Dock skall 3 kap. 10 § träda i kraft först den 1 juli 2004.
2. I fråga om överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.
3. Ett förbud eller ett föreläggande enligt äldre bestämmelser skall anses som ett förbud eller ett föreläggande enligt denna lag.
4. En redogörelse enligt 2 kap. 3 § skall ha upprättats och lämnats in till kommunen senast den 1 januari 2005. Bestämmelserna om brandsyn i räddningstjänstlagen skall gälla fram till dess att redogörelsen lämnats in till kommunen.
5. En kommun skall senast den 1 januari 2005 ha antagit handlingsprogram enligt 3 kap. 3 och 8 §§. Till dess handlingsprogrammen har antagits skall den kommunala räddningstjänstplanen gälla.
6. När det i 15 § atomansvarighetslagen (1968:45) hänvisas till räddningstjänstlagen (1986:1102) skall hänvisningen i stället avse lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Lag (2020:882)

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. En kommun behöver inte anta handlingsprogram enligt 3 kap. 3 och 8 §§ i den nya lydelsen förrän den 1 januari 2022. Till dess att nya handlingsprogram har antagits gäller äldre handlingsprogram.
3. En kommun behöver inte uppfylla kraven i den nya 3 kap. 16 b § första stycket förrän den 1 januari 2022.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2004.
2. Genom förordningen upphävs räddningstjänstförordningen (1986:1107). Dock skall följande bestämmelser i den upphävda förordningen fortsätta att tillämpas under år 2004:
 - a) 8 § till och med den 1 juli 2004, utom i fråga om andra stycket 1 och 4 vilka skall tillämpas under hela 2004,
 - b) 9 §, 25 § utom i fråga om ingenjörsexamen för skorstensfejare, 26, 28, 30 och 82 §§ under hela 2004.
3. Genom förordningen (SRVFS 2003:5) om upphävande av Statens räddningsverks föreskrifter om brandsynefrister (SRVFS 1993:1) har det föreskrivits att de sistnämnda föreskrifterna skall upphöra att gälla den 1 januari 2004. Med avseende på de byggnader eller andra anläggningar som omfattas av kravet på skriftlig redogörelse enligt 2 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall dock föreskrifterna fortsätta att tillämpas under den tid som bestämmelserna om brandsyn skall gälla enligt fjärde punkten övergångsbestämmelserna till lagen.
4. Genom förordningen (SRVFS 2003:6) om upphävande av Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 1996:6) om sotnings- och kontrollfrister har det föreskrivits att de sistnämnda föreskrifterna skall upphöra att gälla den 1 januari 2004. Intill dess att kommunen, med stöd av 3 kap. 1 § denna förordning, meddelat föreskrifter om hur ofta rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § första och andra stycket lagen om skydd mot olyckor skall ske, skall för rengöringen (sotningen) i tillämpliga delar dock tillämpas de bestämmelser som anges i de upphävda föreskrifterna.
5. Den som vid utgången av 2003 uppfyller kraven för att vara räddningsledare enligt 6 § räddningstjänstförordningen eller enligt åttonde punkten övergångsbestämmelserna till räddningstjänstförordningen skall anses vara behörig att vara räddningsledare enligt lagen om skydd mot olyckor. Detsamma skall gälla i fråga om den som med stöd av andra punkten under 2004 genomgår och avslutar utbildning som skulle ha uppfyllt kraven för att vara räddningsledare enligt 6 § räddningstjänstförordningen.
6. Om det i en lag eller i en annan författning hänvisas till en bestämmelse som har ersatts genom en bestämmelse i denna förordning, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

Förordning (2007:686)

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2007. Ansökningar om behörighet för sådan befattning som avses i 3 kap. 9 § som inkommit före ikraftträdandet, ska dock prövas enligt äldre föreskrifter.

Förordning (2008:723)

1. Denna förordning träder i kraft den 1 september 2008.
2. Den plan för räddningsinsatser som avses i 3 kap. 6 § första stycket 2 ska beträffande anläggningar som omfattas av tillstånd eller är i drift den 1 maj 2008 vara upprättad senast den 1 maj 2012.

Förordning (2020:317)

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2022 i fråga om 21–21 c §§ och i övrigt den 1 juli 2022.
2. Program, beredskapszoner och planeringszoner enligt de nya bestämmelserna i 21–21 c §§ ska dock gälla först från och med den 1 juli 2022.

Förordning (2022:530)

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2022.

Bilaga till Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor

Bilagan har upphävts genom förordning (2020:317).